

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 22 mars 2024
(OR. en)

8155/24

**Interinstitutionellt ärende:
2024/0069(NLE)**

**SOC 234
EMPL 136
ECOFIN 358
EDUC 102
JEUN 67**

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	21 mars 2024
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2024) 133 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS REKOMMENDATION om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram

För delegationerna bifogas dokument – COM(2024) 133 final.

Bilaga: COM(2024) 133 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.3.2024
COM(2024) 133 final

2024/0069 (NLE)

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram

{SEC(2024) 97 final} - {SWD(2024) 66 final} - {SWD(2024) 67 final} -
{SWD(2024) 68 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

- **Motiv och syfte med förslaget**

I sina politiska riktlinjer⁽¹⁾ betonade ordförande Ursula von der Leyen behovet av att stärka Europas sociala marknadsekonomi och främja ”tillväxt som skapar arbetstillfällen av hög kvalitet, framför allt för ungdomar”.

Ungdomsarbetslösheten är fortfarande en ihållande utmaning i EU och är mer än dubbelt så hög som den totala arbetslösheten⁽²⁾. En särskild utmaning är att aktivera fler unga som varken arbetar eller studerar och som möter särskilda hinder som gör att de inte kan delta på arbetsmarknaden. I handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter⁽³⁾ fastställs därför målet att minska andelen unga som varken arbetar eller studerar i åldern 15–29 år från 12,6 % (2019) till 9 % senast 2030 genom att förbättra deras sysselsättningsutsikter.

Praktikprogram kan ge ungdomar möjlighet att skaffa sig praktisk erfarenhet och yrkeserfarenhet, förbättra sina färdigheter och därigenom lättare få tillträde till arbetsmarknaden. De ger arbetsgivarna möjlighet att attrahera, utbilda och behålla personal. Praktikens värde beror dock på dess kvalitet. Bra praktik kräver rättvisa och tydliga arbetsvillkor och tillräckliga möjligheter till lärande. Dessutom kan inkluderande praktikprogram bidra till att ge alla möjlighet att komma in på arbetsmarknaden, även ungdomar i utsatta situationer.

Enligt uppskattningar baserade på uppgifter från den europeiska arbetskraftsundersökningen (EU-AKU) finns det 3,1 miljoner praktikanter i EU (uppgifter för 2019), varav 1,6 miljoner är avlönade praktikanter och 1,5 miljoner är oavlönade. Allt fler praktikanter i EU deltar i praktikprogram utomlands (21 % av praktikanterna 2023 jämfört med 9 % 2013)⁽⁴⁾, vilket visar på praktikprogrammets potential att bidra till en rättvis rörlighet för arbetskraften i EU. Uppskattningar visar också att 2019 genomförde omkring 370 000 avlönade praktikanter⁽⁵⁾ en lång praktikperiod (över sex månader), inklusive flera praktikperioder efter varandra/upprepade praktikperioder hos samma arbetsgivare. Av dessa gjorde omkring 100 000 praktikanter en lång praktikperiod med små möjligheter till lärande⁽⁶⁾.

Rådets rekommendation från 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram är en viktig referenspunkt för att fastställa vad som utgör en bra praktik. Den innehåller riktlinjer för praktik utanför kursplaner och obligatoriska yrkesutbildningar.

¹ Politiska riktlinjer för nästa Europeiska kommission, 2019–2024. *En ambitiösare union.* *Min agenda för Europa.* Finns [online](#).

² Ungdomsarbetslösheten (15–25 år) låg i januari 2024 på 14,9 %, medan arbetslösheten totalt sett (20–64 år) låg på 6,0 % (Eurostat).

³ [COM\(2021\) 102 final](#).

⁴ [Flash Eurobarometer 523 \(2964 / FL523\)](#).

⁵ Detta omfattar inte praktik som är obligatorisk för att kunna arbeta i ett visst yrke.

⁶ Dessa siffror bör tolkas med försiktighet eftersom de bygger på en kombination av resultaten från Flash Eurobarometer 523 (andelen praktikanter med en sammanlagd praktikperiod på mer än sex månader som också uppgav att de inte hade lärt sig saker som man har nytta av i arbetslivet) och uppgifter från EU-AKU om antalet avlönade praktikanter.

I sin utvärdering av rådets rekommendation från 2023⁽⁷⁾ fann kommissionen tecken på att kvalitetskriterierna för praktikprogram hade en positiv inverkan på kvaliteten på praktikprogrammen i EU. Den bekräftade också att praktikprogrammen fortsätter att vara en viktig väg för unga att komma in på arbetsmarknaden. Dessutom kan bra praktikplatser vara en bra möjlighet för personer i alla åldrar att delta i kompetensutveckling och/eller omskolning för att skaffa sig praktiska färdigheter i arbetet för att styra sin karriär i en ny riktning.

Kommissionen lyfte dock också fram områden som ytterligare skulle kunna stärkas och förbättras. Den rekommenderade till exempel en bättre integrering av kvalitetsprinciper i den nationella lagstiftningen, särskilt för praktikprogram på den öppna marknaden, en skärpt övervakning och kontroll för att säkerställa att kvalitetsprinciperna tillämpas på fältet och en ökad medvetenhet bland olika viktiga intressenter. Behovet av starkare stöd till arbetsgivare, till exempel genom ekonomiskt stöd och praktisk vägledning, betonades också. I utvärderingen betonades dessutom att insatserna för att ge ungdomar mer konkret och praktisk information om praktik utomlands bör intensifieras. Det identifierades också ytterligare kvalitetskriterier, såsom skälig lön och socialt skydd, regler för praktik på distans eller i hybridformat, bättre insatser för att tillgodose behoven hos grupper i utsatta situationer och ökat stöd till praktikanter under och efter praktiken. I utvärderingen noterades dessutom möjligheten att utöka kvalitetskriteriernas tillämpningsområde från praktikprogram på den öppna marknaden och praktikprogram som är en del av en aktiv arbetsmarknadspolitik till att även omfatta andra praktikprogram, till exempel sådana som ingår i en kursplan som avser en formell utbildning eller yrkesutbildning.

Olika berörda parter uppmanade kommissionen att förbättra praktikprogrammets kvalitet:

- Rapporten om slutresultatet av konferensen om Europas framtid⁽⁸⁾ innehåller en uppmaning om att säkerställa att ungdomars praktikplatser och arbeten uppfyller vissa kvalitetsnormer, bland annat när det gäller lön, och att oavlönade praktikplatser på arbetsmarknaden och utanför en formell utbildning förbjuds genom ett rättsligt instrument.
- I sitt yttrande om Likabehandling av ungdomar på arbetsmarknaden av den 15 juni 2023⁽⁹⁾ konstaterade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) att praktikplatser bör erbjuda utbildningsinnehåll av god kvalitet och lämpliga arbetsvillkor, och inte bör ersätta reguljära arbeten eller vara en förutsättning för att få anställning.
- I sitt yttrande Stöd till ungdomssysselsättning: en väg till jobb för nästa generation genom en förstärkt ungdomsgaranti av den 5 februari 2021⁽¹⁰⁾ ansåg Regionkommittén att praktik och lärlingsutbildningar i första hand bör vara en möjlighet till lärande för unga människor som kan hjälpa dem i valet av deras framtida yrkesbana och utveckla deras färdigheter i syfte att hitta en fast anställning.

Till exempel antog Europaparlamentet på grundval av artikel 225 i EUF-fördraget den 14 juni 2023 en resolution⁽¹¹⁾, där kommissionen uppmanades att uppdatera och stärka rådets rekommendation från 2014 och göra den till ett mer kraftfullt lagstiftningsinstrument.

⁷ Finns [online](#).

⁸ [Conference on the Future of Europe. Report on the final outcome, maj 2022.](#)

⁹ [Finns online](#).

¹⁰ Finns [online](#).

¹¹ Finns [online](#).

Parlamentet uppmanade också kommissionen att säkerställa att det finns minimikrav för kvalitetsnormer för praktikprogram, inklusive lön.

I detta sammanhang tillkännagav kommissionen i sitt arbetsprogram 2023⁽¹²⁾ att den tänkte uppdatera kvalitetskriterierna för praktikprogram och ta upp frågor som skälig lön och tillgång till socialt skydd, som en del av sitt åtagande att genomföra handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnå EU:s mål för 2030 på områdena sysselsättning, kompetens och fattigdomsminskning.

Den föreslagna rekommendationen syftar till att förbättra praktikprogrammets kvalitet, särskilt när det gäller utbildning och lärande samt arbetsvillkoren, i syfte att underlätta övergången till arbete från utbildning eller arbetslöshet samt för personer som står utanför arbetsmarknaden. Den gäller alla praktikanter, oavsett anställningsstatus. Den gäller praktikanter som är arbetstagare endast i den utsträckning det inte finns likvärdiga eller mer förmånliga bestämmelser i EU-lagstiftningen.

När det gäller olika typer av praktik innebär den föreslagna rekommendationen att tillämpningsområdet för rekommendationen från 2014 (som omfattar praktikplatser på den öppna marknaden och praktik som ingår i en aktiv arbetsmarknadspolitik) utökas så att den även omfattar praktik som ingår i en kursplan för formell utbildning eller yrkesutbildning och praktik som är obligatorisk att fullgöra för att man ska kunna arbeta inom ett visst yrkesområde (t.ex. medicin, arkitektur osv.).

Detta förslag bygger på resultaten av utvärderingen av rådets rekommendation från 2014, Europaparlamentets resolution, de synpunkter som samlats in vid samrådet med arbetsmarknadens parter på EU-nivå i enlighet med artikel 154 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), synpunkter från andra berörda parter, uppgifter som samlats in genom studien till stöd för initiativet om praktikprogram av god kvalitet⁽¹³⁾ och den Eurobarometerundersökning som nämns ovan.

Vid sidan av förslaget till uppdaterad rekommendation lägger kommissionen också fram ett förslag till direktiv (COM(2024) 132) som är inriktat på att ge medlemsstaterna stöd att förbättra och upprätthålla arbetsvillkoren för praktikanter som är arbetstagare och att motverka att reguljära anställningsförhållanden kamoufleras till praktik. Förslaget till direktiv är tillämpligt på praktikanter i EU som har ett anställningsavtal eller ett anställningsförhållande i enlighet med gällande lagstiftning, kollektivavtal eller praxis i medlemsstaterna och som är i linje med EU-domstolens rättspraxis.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

Som en del av Europaåret för kompetens har EU strävat efter att främja ett tänkesätt där kompetensutveckling och omskolning är normen. Åtgärder för att komma till rätta med kompetensbristen och kompetensglappet i EU kommer att bidra till ökad konkurrenskraft, särskilt för mikroföretag samt små och medelstora företag, genom att bättre matcha arbetsgivarnas behov med människors kompetens och ambitioner. Lika tillgång till kompetensutveckling och lärande på arbetsplatsen kommer att bidra till att minska ojämlikheten, särskilt genom att ge människor möjlighet att delta fullt ut i ekonomin och

¹² [COM\(2022\) 548 final](#).

¹³ [Study exploring the context, challenges and possible solution in relation to the quality of traineeships in the EU](#), av ett konsortium bestående av Ernst & Young (EY), Centre of European Policy Studies (CEPS) och Open Evidence (kommande).

samhället. Europaåret för kompetens följer på Europaåret för ungdomar, som betonade behovet av att ytterligare stimulera skapandet av arbetstillfällen av god kvalitet för ungdomar i linje med de elva ungdomsmålen i EU:s ungdomsstrategi 2019–2027⁽¹⁴⁾. I sitt meddelande om Europaåret för unga 2022 åtog sig kommissionen att 2024 uppdatera sina kvalitetskriterier för praktikprogram och ta itu med frågor som skälig lön och tillgång till socialt skydd⁽¹⁵⁾.

I sitt paket för stöd till ungdomssysselsättning⁽¹⁶⁾ från juli 2020 föreslog kommissionen rekommendationer om en väg till jobb – en förstärkt ungdomsgaranti⁽¹⁷⁾ och en moderniserad europeisk ram för yrkesutbildning, som båda antogs av rådet⁽¹⁸⁾. I den förstnämnda rekommenderas särskilt att erbjudandena om praktik följer de miniminormer som fastställs i kvalitetskriterierna för praktikprogram. I den senare fastställs viktiga principer för att se till att yrkesutbildningen snabbt anpassas till arbetsmarknadens behov och ger ungdomar och vuxna möjligheter till lärande av hög kvalitet. Den lägger stor vikt vid bättre möjligheter till lärande på arbetsplatsen och förbättrad kvalitetssäkring.

I likhet med praktik är lärlingsutbildningar ett viktigt sätt att underlätta övergången till arbetsmarknaden. Paketet för stöd till ungdomssysselsättning gav ny kraft åt lärlingsutbildningar, bland annat genom den europeiska alliansen för lärlingsutbildning⁽¹⁹⁾.

Dessa initiativ syftade till att förbättra kvaliteten och effektiviteten i EU:s åtgärder för att främja ungdomssysselsättningen och finansieras med EU-medel. De genomför bland annat den första och den fjärde principen i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Genom dessa principer fastställs rätten till ”god, inkluderande utbildning och livslångt lärande” och ungas rätt till ”fortbildning, lärlingsplats, praktik eller ett bra arbetserbjudande inom fyra månader efter att de blivit arbetslösa eller avslutat en utbildning”.

Föreslaget till rekommendation är förenligt med relevanta befintliga instrument, särskilt följande:

- Direktiv (EU) 2019/1152 om tydliga och förutsägbara arbetsvillkor genom att sträva efter att ge praktikanter tydligare (skriftlig) information.
- Ramdirektivet om hälsa och säkerhet i arbetet⁽²⁰⁾ som innehåller huvudprinciperna för förbättringar av hälsa och säkerhet i arbetet. Genom direktivet fastställs minimivillkor för säkerhet och hälsa i hela EU. Ramdirektivet bekräftar att när det kommer till en säker arbetsplats gäller samma regler för arbetstagare och praktikanter. Det åtföljs av ytterligare direktiv som är inriktade på specifika aspekter av säkerhet och hälsa på arbetsplatsen.
- I rådets rekommendation om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare⁽²¹⁾ rekommenderas medlemsstaterna att säkerställa att både arbetstagare (inklusive praktikanter som är arbetstagare) och egenföretagare har tillgång till ett faktiskt och fullgott socialt skydd. Rekommendationen omfattar

¹⁴ EUT C 456, 18.12.2018, s. 16.

¹⁵ COM(2024) 1 final.

¹⁶ COM(2020) 276 final.

¹⁷ EUT C 372, 4.11.2020, s. 1.

¹⁸ EUT C 417, 2.12.2020, s. 1.

¹⁹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1147&langId=sv>.

²⁰ EGT L 183, 29.6.1989, s. 1.

²¹ EUT C 387, 15.11.2019, s. 1.

förmåner vid arbetslöshet, sjukdom och hälso- och sjukvård, föräldraskap, invaliditet och ålderdoms- och efterlevandeförmåner samt förmåner vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar. Samtidigt som förslaget till rekommendation hänvisar till denna rekommendation uppmanar den till att säkerställa att alla praktikanter har tillgång till ett fullgott socialt skydd, i enlighet med nationell lagstiftning.

- Rådets direktiv om inrättande av en allmän ram för likabehandling⁽²²⁾ innehåller en allmän ram för bekämpning av diskriminering i arbetslivet på grund av religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning, för att principen om likabehandling ska kunna genomföras i medlemsstaterna.

Målen för förslaget till rekommendation om lika möjligheter och inkludering av grupper i utsatta situationer, inbegripet personer med funktionsnedsättning, är i linje med EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, med principerna 3 och 17 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030.

Den föreslagna rekommendationen kan också bidra till att uppnå sysselsättningsmålet i EU:s strategiska ram för romer 2020–2030⁽²³⁾ för att säkerställa att skillnaderna i andelen romer som varken arbetar eller studerar senast 2030 minskas med minst hälften. Den är förenlig med rådets rekommendation om romers jämlikhet, inkludering och delaktighet⁽²⁴⁾, särskilt i kapitel 8 om romers tillgång till hållbar sysselsättning av god kvalitet.

De föreslagna åtgärderna för att underlätta gränsöverskridande rörlighet är i linje med målen för Erasmus+-programmet, som erbjuder möjligheter till transnationell och internationell mobilitet i utbildningssyfte, även för praktikanter.

Dessutom är den föreslagna rekommendationen förenlig med rådets rekommendation av den 15 mars 2018 om en europeisk ram för ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet⁽²⁵⁾, som innehåller 14 centrala kriterier för att definiera ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet, vilket säkerställer både utvecklingen av arbetsrelaterade färdigheter och lärlingars personliga utveckling. Enligt den rekommendationen är lärlingsutbildningar formella yrkesutbildningsprogram som kombinerar lärande på utbildningsinstitutioner med omfattande lärande på arbetsplatsen på företag och andra arbetsplatser. De leder till nationellt erkända kvalifikationer, grundar sig på ett avtal i vilket rättigheter och skyldigheter fastställs för lärlingen, arbetsgivaren och, i förekommande fall, yrkesutbildningsinstitutionen, och där lärlingen får betalning eller annan ersättning för den arbetsplatsbaserade delen. Lärlingsutbildningar avser fullständiga program som leder till en kvalifikation, där lärlingen helst tillbringar minst hälften av lärlingsutbildningen på arbetsplatsen. Praktik som ingår i en formell kursplan däremot avser en begränsad arbetsplatsförlagd lärandeerfarenhet som ingår i ett utbildningsprogram. Lärlingsutbildningar tenderar därför att vara längre än praktikprogram. Eftersom praktikprogram och lärlingsutbildningar varierar avsevärt mellan medlemsstaterna uppmanas medlemsstaterna att bedöma vilken av de två kvalitetsramarna som gäller för yrkesutbildning på arbetsplatsen, beroende på deras nationella och regionala särdrag. För att säkerställa att alla som deltar i lärande på arbetsplatsen får högsta möjliga skydd uppmanas medlemsstaterna att tillämpa de ramvillkor som ger bäst skydd av de två, i enlighet med nationella förhållanden.

²² EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.

²³ COM(2020) 620 final. Finns [online](#).

²⁴ EUT C 93, 19.3.2021, s. 1.

²⁵ EUT C 153, 2.5.2018, s. 1.

Dessutom tar den föreslagna rekommendationen upp Europeiska revisionsrättens synpunkter. Revisionsrätten noterade i sin översikt *EU:s åtgärder för att främja ungdomspraktik*⁽²⁶⁾ att medlemsstaterna tillämpar EU:s rekommendation om praktikplatser av god kvalitet på ett inkonsekvent sätt och att möjligheterna och tillgången till praktik kan skilja sig åt.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget är förenligt med EU:s politik på senare tid som syftar till att ge människor egenmakt genom utbildning och kompetens. Den europeiska kompetensagendan⁽²⁷⁾ syftar till att stärka EU:s hållbara konkurrenskraft, säkerställa social rättvisa och stödja unga människors motståndskraft.

Förslaget är också förenligt med förslaget till rådets rekommendation *”Europa på väg” – möjligheter till mobilitet i utbildningssyfte för alla* av den 15 november 2023⁽²⁸⁾. Dess syfte är att göra lärandemöjligheter i hela EU mer tillgängliga för alla ungdomar, även unga med begränsade möjligheter, såsom personer med funktionsnedsättning. Det bidrar också till att göra EU till en attraktiv lärandested för talanger från länder utanför EU.

Finansiella investeringar i kompetensutveckling och omskolning står i centrum för Europeiska socialfonden+ (ESF+), faciliteten för återhämtning och resiliens, Fonden för en rättvis omställning, Erasmus+ och programmet för ett digitalt Europa. Kompetensutveckling stöds också av Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) investeringar i utbildningsinfrastruktur och utbildningsutrustning. Den föreslagna rekommendationen återspeglar målen för ESF+ som stöder medlemsstaterna och regionerna i deras strävan att säkerställa lika tillgång till utbildning och kompetensutveckling och öka anställbarheten för den europeiska arbetskraften, särskilt ungdomar. Den stöder målen för faciliteten för återhämtning och resiliens, särskilt dess pelare om strategier för nästa generation. Den föreslagna rekommendationen är också i linje med målet för Fonden för en rättvis omställning att stödja en rättvis omställning till en klimatneutral ekonomi, med fokus på de hårdast drabbade regionerna.

Dessutom är dess mål förenliga med målen för initiativet Alma (Aim, Learn, Master, Achieve), som finansieras av ESF+ och syftar till att hjälpa missgynnade ungdomar som varken arbetar eller studerar att integreras i samhället genom att underlätta för dem att återgå till utbildning eller sysselsättning. Instrumentet för tekniskt stöd ger på begäran medlemsstaterna skräddarsydd expertis för att reformera och förbättra mobilitet i utbildningssyfte, särskilt genom flaggskeppsinitiativ som är inriktade på att attrahera talanger, ungdomsutbildning och kompetens. Allt fler små och medelstora företag har svårt att hitta kvalificerad personal, vilket också framhålls i SMF-strategin för ett hållbart och digitalt Europa⁽²⁹⁾. I strategin betonas det att EU kan ge ytterligare hjälp för att åtgärda problemen, genom att underlätta tillgången till utbildning och hjälpa till att matcha de små och medelstora företagens efterfrågan på talanger med utbudet på arbetsmarknaden. Förslaget kommer att komplettera detta tillvägagångssätt. Förslaget är också förenligt med rättsakten om nettonollindustrin, särskilt förslaget om att inrätta europeiska kompetensakademier, genom att bidra till kvalificerad arbetskraft genom bra praktikplatser som kan bidra till att åtgärda

²⁶ [Finns online.](#)

²⁷ COM(2020) 274 final.

²⁸ COM(2023) 719 final. 2023/0405(NLE).

²⁹ Meddelande från kommissionen, *En SMF-strategi för ett hållbart och digitalt EU* (COM(2020) 103 final).

kompetensbrist och kompetensglapp. Detta bör minska nettonollteknikindustrins kompetensbehov.

Detta initiativ är också en av åtgärderna i kommissionens handlingsplan för bristen på kompetens och arbetskraft i EU⁽³⁰⁾.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORCIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Förslaget grundar sig på artiklarna 153.1 b, 165.4, 166.4 och 292 i EUF-fördraget.

Enligt artikel 153.1 b i EUF-fördraget ska EU understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet i fråga om arbetsvillkor.

Enligt artikel 165 i EUF-fördraget ska EU bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som unionen fullt ut ska respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald. Enligt artikel 165.4 i EUF-fördraget får det inte ske någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar, men rådet får på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Enligt artikel 166 i EUF-fördraget ska unionen genomföra en yrkesutbildningspolitik som ska understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, samtidigt som unionen fullt ut ska respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation. Enligt artikel 166.4 i EUF-fördraget får det inte ske någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar, men rådet får på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Enligt artikel 292 i EUF-fördraget kan rådet anta rekommendationer på förslag av kommissionen på områden som omfattas av EU:s behörighet.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

I sitt arbete med att ta fram utbildning av god kvalitet och genomföra en yrkesutbildningspolitik har EU ansvar för att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras åtgärder. I detta sammanhang är arbetet med att skapa en samsyn i hela EU om vad som utgör ett praktikprogram av god kvalitet en uppgift som endast kan hanteras på EU-nivå.

Förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram kommer att stödja och komplettera nationella åtgärder på detta område i enlighet med artiklarna 165, 166 och 153 i EUF-fördraget. I detta initiativ tillämpas subsidiaritetsprincipen genom att fullt ut beakta att utbildningssystemen är en nationell befogenhet, samtidigt som EU kan stödja och komplettera den nationella politiken för arbetsvillkor. Initiativet beaktar mångfalden i de nationella praktiksyttemen och innehåller förslag till gemensamma kriterier som ska ligga till grund för dessa olika system för att säkerställa fördelar både för praktikanten (oavsett anställningsstatus) och för de organisationer som erbjuder praktik.

³⁰ COM(2024) 131 final.

Initiativet kommer att förbättra transparensen för och den ömsesidiga förståelsen av praktikersystemen, särskilt praktikprogrammets kvalitet, i hela EU. Detta kan också ha en positiv inverkan på praktikanternas gränsöverskridande rörlighet, eftersom en samordnad strategi på EU-nivå skulle säkerställa synergier och samarbete och maximera de positiva spridningseffekterna.

Att tillhandahålla riktlinjer på EU-nivå bidrar dessutom till att skapa en samsyn om hur praktikprogrammets kvalitet kan förbättras. Detta kan också hjälpa medlemsstaterna att använda de europeiska struktur- och investeringsfonderna, särskilt Europeiska socialfonden+ och faciliteten för återhämtning och resiliens, för att komma till rätta med problemen med ungdomsarbetslöshet och personer som står utanför arbetsmarknaden.

- **Proportionalitet**

De åtgärder som föreslås i den föreslagna rekommendationen står i proportion till de mål som eftersträvas. Förslaget kommer att stödja de reformprocesser som enskilda länder har inlett när det gäller praktikprogram och komplettera medlemsstaternas insatser på området som en del av den europeiska planeringsterminen för ekonomisk styrning. I förslaget respekteras medlemsstaternas praxis och olikartade system. Det möjliggör också differentierade tillvägagångssätt beroende på medlemsstaternas olika ekonomiska och sociala situationer och skiftande arbetsmarknadsförhållanden. Att använda befintliga övervakningsmekanismer inom ramen för den europeiska planeringsterminen kommer att säkerställa att det inte skapas någon ytterligare administrativ börda.

- **Val av instrument**

Det föreslagna instrumentet är en rådsrekommendation. Det är förenligt med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Det bygger på den befintliga EU-lagstiftningen och är i linje med den typ av instrument som finns tillgängliga för EU-initiativ på områdena för utbildning och sysselsättning. Som rättsligt instrument signalerar det medlemsstaternas engagemang för de åtgärder som fastställs i denna rekommendation och utgör en stark politisk grund för samarbete på EU-nivå på detta område. Det respekterar också fullt ut medlemsstaternas behörighet på utbildnings- och socialpolitikens område.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

En utvärdering⁽³¹⁾ av rådets rekommendation från 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram genomfördes 2022–2023. I den konstaterades att praktikprogrammen fortsätter att vara en viktig väg för unga att komma in på arbetsmarknaden. Praktikprogram av god kvalitet, som återspeglar principerna i kvalitetskriterierna för praktikprogram, bidrar till att öka anställbarheten och hjälper arbetsgivare att attrahera, utbilda och behålla personal.

När det gäller ändamålsenlighet var de principer för kvalitetskriterierna för praktikprogram som mest sannolikt skulle ha en positiv inverkan på ungdomars integration på arbetsmarknaden fastställandet av mål för lärande och utbildning och det skriftliga avtalet. De faktiska framstegen när det gäller införandet av kvalitetsprinciperna i den nationella

³¹ Finns [online](#).

lagstiftningen var dock måttliga. Sedan 2014 har 14 medlemsstater gjort förändringar (antingen av praktikprogram på den öppna marknaden eller praktikprogram som är en del av en aktiv arbetsmarknadspolitik eller båda) genom att integrera principerna i kvalitetskriterierna för praktikprogram i sina rättsliga eller politiska ramar. Sådana förändringar var vanligare i nationell lagstiftning om praktikprogram som är en del av en aktiv arbetsmarknadspolitik (noterades i tolv medlemsstater) än praktikprogram på den öppna marknaden (noterades i fem medlemsstater). Medan förekomsten av särskilda rättsliga bestämmelser och deras överensstämmelse med kvalitetskriterierna för praktikprogram befanns vara hög för praktikprogram som är en del av en aktiv arbetsmarknadspolitik, var de mer begränsade för praktikprogrammen på den öppna marknaden. På det hela taget observerades för praktikprogrammen på den öppna marknaden en viss förbättring i fråga om överensstämmelse och 2016 hade fyra medlemsstater anpassat sig helt/mestadels jämfört med sju medlemsstater 2021. En större förbättring konstaterades för praktikprogram som är en del av en aktiv arbetsmarknadspolitik, där 18 medlemsstater överensstämde helt/mestadels 2021 jämfört med 15 medlemsstater 2016. Det konstaterades att det fanns utrymme för förbättringar när det gäller den faktiska tillämpningen av kvalitetskriterierna för praktikprogram på fältet och dess övervakning och kontroll. När det gäller kvalitetskriterierna för praktikprogram som underlättar den gränsöverskridande rörligheten för praktikanter i EU fanns det tecken på att antalet praktikprogram utomlands hade ökat, men unga människor hade fortfarande svårt att delta i dem på grund av bristen på finansiella medel och avsaknaden av praktisk information. Användningen av det europeiska nätverket för arbetsförmedlingar (Eures) som informationskälla konstaterades vara begränsad.

Kvalitetskriterierna för praktikprogram gav mervärde som en referenspunkt på EU-nivå för medlemsstaternas lagstiftningsåtgärder om praktikprogrammets kvalitet. Detta gällde särskilt medlemsstater med mindre utvecklade praktisksystem, där kvalitetskriterierna bidrog till politiska och rättsliga förändringar på nationell nivå.

När det gäller effektivitet ansåg de berörda parterna i allmänhet att kostnaderna för att genomföra kvalitetskriterierna för praktikprogram stod i proportion till nyttan, även om utvärderingen saknade kvantitativa belegg för kostnader och fördelar. Fördelarna för arbetsgivarna var bland annat en bättre förståelse av praktikprogrammets kvalitet, anseendefördelar, ökad attraktionskraft för unga talanger och ett mer hållbart sätt att investera i potentiella framtida arbetstagare. Genomförandet av kvalitetskriterierna kan dock ha varit mindre kostnadseffektivt för små företag och mikroföretag än för större företag, eftersom kostnaderna för dessa företag (på grund av begränsade mänskliga och ekonomiska resurser) kan ha varit högre i förhållande till fördelarna. Fördelarna med kvalitetskriterierna för praktikanter var bland annat förbättrade arbetsvillkor och bättre utbildning och lärande, vilket ökade deras chanser att få reguljära jobb.

Kvalitetskriterierna för praktikprogram befanns överensstämma med andra initiativ, strategier, program och finansieringsinstrument på EU-nivå. På nationell och regional nivå konstaterades en högre grad av samstämmighet med åtgärderna för praktikplatser som en del av en aktiv arbetsmarknadspolitik än med åtgärderna för praktikprogram på den öppna marknaden. Trots att kvalitetsprinciperna uppvisade många likheter ansågs den europeiska ramen för ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet⁽³²⁾ leda till ett större deltagande av berörda parter (t.ex. genom särskilda nätverk). Ramen ansågs också ha högre och mer

³² Finns [online](#).

specifika kvalitetsmål och fler fördelar eftersom ramens rekommendation hade ett kraftfullare språk och lärlingsutbildningar ofta regleras mer på trepartsbasis i medlemsstaterna.

Vissa respondenter (särskilt arbetsgivare) ansåg att kvalitetskriterierna för praktikprogram bör behållas som de är eftersom de anser att de är tillräckligt relevanta för att tillgodose praktikanternas behov. Olika berörda parter ansåg dock att kvalitetskriterierna skulle kunna göras mer relevanta, särskilt när det gäller lön och socialt skydd för praktikanter och uppsökande verksamhet samt tillgång för grupper i utsatta situationer. Dessutom ansåg vissa berörda parter att kvalitetskriterierna för praktikprogram måste ta itu med utmaningarna med distansarbete samt vägledning och mentorskap i detta sammanhang. Dessutom föreslog vissa berörda parter att kvalitetskriteriernas tillämpningsområde även skulle omfatta praktikprogram som ingår i en formell utbildning. Vissa berörda parter ansåg också att det i kvalitetskriterierna för praktikprogram skulle kunna läggas större vikt vid stöd efter placeringen för att underlätta för unga praktikanter att övergå till ett fast arbete. När det gäller kvalitetskriteriernas icke-bindande karaktär gick åsikterna isär om huruvida detta är lämpligt för att fullt ut uppnå målen i kvalitetskriterierna för praktikprogram. Å ena sidan förespråkade vissa (särskilt ungdomsorganisationer och fackföreningar) ett bindande instrument för att göra kvalitetskriterierna mer ändamålsenliga. Å andra sidan hävdade andra (särskilt arbetsgivare och nationella myndigheter) att kvalitetskriteriernas icke-bindande karaktär resulterade i en lämplig och flexibel referensram för nationella bestämmelser med tanke på skillnaderna i nationella förhållanden och de rättsliga begränsningarna på EU-nivå.

- **Samråd med berörda parter**

Särskilda samråd ägde rum under 2022 som en del av kommissionens utvärdering av kvalitetskriterierna för praktikprogram 2023⁽³³⁾, till exempel i form av en offentlig samrådsenkät. Utvärderingen omfattade också riktade samråd med nationella och regionala myndigheter med ansvar för utbildnings- och sysselsättningspolitik, arbetsmarknadens parter, utbildningsanordnare, akademiska experter som arbetar med arbetsmarknadsfrågor, organisationer som företräder ungdomar, unga (tidigare, nuvarande och potentiella framtida) praktikanter och andra berörda parter på EU-nivå samt nationell och regional nivå. För att nå ut till alla dessa intressenter användes olika undersökningsformer och metoder, till exempel intervjuer, riktade samrådsmöten, en riktad enkät för praktikanter och fallstudier.

Ett samråd i två steg med arbetsmarknadens parter i EU i enlighet med artikel 154 i EUF-fördraget genomfördes för detta förslag. I det första steget, som ägde rum mellan den 11 juli och den 15 september 2023, rådfrågades arbetsmarknadens parter om behovet av EU-åtgärder och deras eventuella inriktning⁽³⁴⁾. I det andra steget, mellan den 28 september och den 9 november 2023, samrådde kommissionen med arbetsmarknadens parter om målet med EU-åtgärderna och om de rättsliga möjligheterna att vidta sådana åtgärder⁽³⁵⁾. Fackföreningarna välkomnade kommissionens avsikt att uppdatera kvalitetskriterierna för praktikprogram. De ansåg att även om principerna i kvalitetskriterierna för praktikprogram fortfarande var relevanta behövde praktikanterna ett bindande skydd (i form av ett direktiv) för att säkerställa en rimlig ersättning, rimliga arbetsvillkor och ett rimligt socialt skydd. Detta direktiv bör säkerställa tillgången till alla de rättigheter som reguljära arbetstagare åtnjuter enligt befintlig EU-lagstiftning. Fackföreningarna betonade att huvudsyftet med EU:s åtgärder måste vara att fastställa bindande miniminormer för praktikprogram i EU och skapa lika villkor som

³³ Finns [online](#).

³⁴ [Finns online](#).

³⁵ [Finns online](#).

motverkar missbruk. Arbetsgivarna ansåg att principerna i kvalitetskriterierna från 2014 fortfarande är relevanta. De menade att större fokus bör läggas på att genomföra och övervaka dem, men ansåg att en reviderad rådsrekommendation skulle skapa rätt balans mellan att främja minimistandarder och att bevara flexibiliteten. Arbetsgivarna ställde sig bakom målen att komma till rätta med den problematiska användningen av praktikprogram, förbättra deras kvalitet och främja tillgången till praktikprogram. Arbetsgivarna framhöll också bristen på uppgifter, särskilt om praktikprogram på den öppna marknaden, och kopplingen mellan lön och praktikprogrammets kvalitet. Arbetsmarknadens parter var inte eniga om att inleda förhandlingar om ett avtal på unionsnivå i enlighet med artikel 155 i EUF-fördraget.

Som en del av studien *Study exploring the context, challenges and possible solution in relation to the quality of traineeships in the EU* genomfördes dessutom en webbundersökning med nationella berörda parter. Syftet var att samla in information om företagens nuvarande praxis när det gäller praktikprogram och att identifiera god praxis som genomförts i medlemsstaterna och dess inverkan på praktikprogrammets kvalitet. Undersökningen pågick mellan den 15 juni och den 8 september 2023 och riktades till nationella offentliga myndigheter, nationella näringslivs- och arbetsgivarorganisationer, enskilda företag, nationella fackföreningar, nationella ungdomsorganisationer, organisationer i det civila samhället och utbildningsinstitutioner. Riktade intervjuer med berörda parter på EU-nivå genomfördes också.

En särskild panelundersökning med små och medelstora företag genomfördes mellan den 12 oktober och den 9 november 2023 av generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering, generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, Europeiska innovationsrådet och genomförandeorganet för Europeiska innovationsrådet samt för små och medelstora företag (Eisma) och med stöd av Enterprise Europe Network.

I Flash Eurobarometerundersökningen (523)⁽³⁶⁾ undersöktes ungas uppfattning om deras integration på arbetsmarknaden med särskilt fokus på praktik. Mellan den 15 och 24 mars 2023 besvarade 26 334 personer i åldern 18–35 år från alla medlemsstater en enkät på nätet.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Förslaget till rekommendation bygger på flera studier som genomförts för att underbygga analysen av initiativet:

- En studie som beställts av externa experter, från vilken de preliminära resultaten användes: *Study exploring the context, challenges and possible solution in relation to the quality of traineeships in the EU*, av ett konsortium bestående av Ernst & Young (EY), Centre of European Policy Studies (CEPS) och Open Evidence (kommande).
- En extern studie: *Study supporting the evaluation of the Quality Framework for Traineeships*, slutrapport, januari 2023⁽³⁷⁾.
- Flash Eurobarometern om ungas uppfattning om deras integration på arbetsmarknaden med särskilt fokus på praktikprogram⁽³⁸⁾.

³⁶ [Finns online.](#)

³⁷ [Finns online.](#)

³⁸ [Finns online.](#)

Europaparlamentets lagstiftningsresolution på eget initiativ från 2023 om praktikplatser av hög kvalitet i EU beaktades också, tillsammans med parlamentets utredningstjänsts relevanta bedömning av det europeiska mervärdet⁽³⁹⁾.

- **Konsekvensbedömning**

Kommissionen har genomfört en konsekvensbedömning⁽⁴⁰⁾ i enlighet med sin politik för bättre lagstiftning. I den gjordes en strukturerad analys av de politiska problemen, målen och alternativen och en bedömning av deras effekter. Den behandlade de identifierade alternativens subsidiaritet, ändamålsenlighet, effektivitet, samstämmighet och proportionalitet och hur initiativet ska övervakas och utvärderas i framtiden. Konsekvensbedömningen byggde på ett strukturerat samråd inom kommissionen via en avdelningsövergripande styrgrupp⁽⁴¹⁾ och den kommande studien *Study exploring the context, challenges and possible solution in relation to the quality of traineeships in the EU* som nämns ovan.

Vid konsekvensbedömningen konstaterades tre problem: 1) Den problematiska användningen av praktikprogram av organisationer som erbjuder praktik, 2) praktikplatsernas undermåliga kvalitet och 3) den ojämlika tillgången till praktikprogram. I konsekvensbedömningen undersöktes tre politiska alternativ, som kombinerade både lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att ta itu med initiativets mål när det gäller att upprätthålla tillämpliga rättigheter för praktikanter, förhindra den problematiska användningen av praktikprogram, säkerställa rättvisa arbetsvillkor, öka möjligheterna till lärande och förbättra tillgången till praktikprogram och göra dem mer inkluderande. Vid bedömningen av alternativens konsekvenser beaktades också de olika politiska alternativens potentiella oavsiktliga konsekvenser, bland annat för utbudet av praktikplatser.

Det rekommenderade alternativet i konsekvensbedömningen är ett paket bestående av ett direktiv som är tillämpligt på praktikanter som är arbetstagare enligt EU-rätten och en uppdaterad rådsrekommendation som omfattar alla praktikanter. Detta paket förväntas medföra sociala fördelar för praktikanter genom att minska antalet problematiska och undermåliga praktikprogram genom likabehandling, rättvisare lön och fullgott socialt skydd, och genom att förbättra tillgången till praktikprogram, särskilt för personer i utsatta situationer, inbegripet personer med funktionsnedsättning, personer som bor på landsbygden, i avlägsna områden och i de yttersta randområdena, personer med missgynnad socioekonomisk bakgrund och/eller invandrarbakgrund, romer och personer med lägre utbildningsnivå. Det rekommenderade alternativet förväntas leda till ekonomisk nytta för de organisationer som erbjuder praktik, till exempel rättvisare konkurrens på marknaden, ökad produktivitet och konkurrenskraft på grund av en mer kvalificerad och diversifierad arbetskraft samt lägre kostnader för att söka, matcha och rekrytera personal. De kostnader som är förenade med det rekommenderade alternativet är en eventuell ökning av personalkostnader, anpassningskostnader och potentiella kostnader till följd av administrativa eller rättsliga

³⁹ [Finns online.](#)

⁴⁰ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar, Impact Assessment Report (2024), Accompanying the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on improving and enforcing working conditions of trainees and combating employment relationships disguised as traineeships and the proposal for a Council Recommendation on a reinforced Quality Framework for Traineeships, *kommande*.

⁴¹ Inklusive rättstjänsten, generalsekretariatet, GD Kommunikationsnät, innehåll och teknik, GD Utbildning, ungdom, idrott och kultur, gemensamma forskningscentrumet (JRC), GD Kommunikation, GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag, GD Rättsliga frågor och konsumentfrågor, GD Regional- och stadspolitik och GD Jordbruk och landsbygdsutveckling.

förfaranden. Nationella budgetar och förvaltningar förväntas dra nytta av ökade intäkter från skatter och sociala avgifter samt minskade utgifter för socialt skydd och aktivering.

Konsekvensbedömningen diskuterades först i kommissionens nämnd för lagstiftningskontroll den 13 december 2023. Den 1 februari 2024 överlämnades en reviderad konsekvensbedömningsrapport till nämnden. Den 22 februari 2024 avgav nämnden ett positivt yttrande med reservationer⁽⁴²⁾. Resterande synpunkter behandlades därefter genom att ytterligare specificera begränsningarna i de använda uppgifterna, skärpa diskussionerna om lika villkor och konkurrensfrågor och göra ytterligare riktade förtydliganden om beskrivningen och bedömningen av de politiska alternativen.

- **Grundläggande rättigheter**

Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna skyddar ett brett spektrum av rättigheter i arbetslivet. Förslaget är förenliga med stadgan. Den föreslagna rekommendationen förväntas bidra till att säkerställa rätten till likhet inför lagen (artikel 20 i stadgan), rätten till rättvisa arbetsförhållanden (artikel 31), skyddet av ungdomar i arbetslivet (artikel 32), tillgången till fullgott socialt skydd (artikel 34) och hälsoskydd (artikel 35).

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget till rekommendation kräver inga ytterligare anslag eller personalresurser från EU:s budget.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

I rekommendationen föreslås att medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att så snart som möjligt tillämpa de förstärkta kvalitetskriterierna och lämna in en genomförandeplan med tillhörande åtgärder som ska vidtas på nationell nivå senast den [datum för antagande + [18 månader]].

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt.

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Den föreslagna rekommendationen innehåller en uppsättning kriterier för praktikprogram av god kvalitet, samtidigt som den ger medlemsstaterna viss flexibilitet i genomförandet. Detta ger dem möjlighet att ta hänsyn till de nationella praktikprogrammets särdrag och olika behov.

Syfte och tillämpningsområde

I punkt 1 anges syftet med de förstärkta kvalitetskriterierna för att förbättra praktikprogrammets kvalitet, särskilt när det gäller utbildning och lärande samt arbetsvillkoren.

⁴² Nämnden för lagstiftningskontroll, *2nd Opinion 'Positive with reservations' on the impact assessment Quality Framework for traineeships*, av den 28 februari 2024 (ännu ej offentliggjort).

I punkt 2 förklaras tillämpningsområdet för de förstärkta kvalitetskriterierna, som gäller för alla praktikanter, oavsett anställningsstatus. Det klargörs att för de praktikanter som är arbetstagare gäller kvalitetskriterierna endast om det inte finns några likvärdiga eller förmånligare bestämmelser i EU-lagstiftningen.

Skriftligt avtal

I punkterna 3 och 4 rekommenderas att praktikprogrammen bygger på ett skriftligt avtal och att innehållet i det skriftliga avtalet uppdateras med ytterligare information om lärandemomenten, arbetsuppgifter, mentorskap och socialt skydd.

Lärande- och arbetsvillkor

I punkterna 5–15 fastställs lärande- och arbetsvillkor, inbegripet mål för lärande och utbildning, skälig lön, tillämpliga rättigheter och arbetsvillkor enligt tillämplig EU-rätt och nationell rätt, utnämning av en handledare och en mentor, villkor för praktik på distans eller i hybridformat, rimlig varaktighet (även för upprepade praktikperioder/flera praktikperioder i rad), förnyelse och uppsägning av praktikplatser och kanaler för praktikanter att rapportera missförhållanden och dåliga arbetsvillkor. Där anges också att organisationer som erbjuder praktik inte får kräva att de sökande har tidigare arbetslivserfarenhet.

Socialt skydd

I punkt 16 rekommenderas tillgång till fullgott socialt skydd i enlighet med nationell praxis och med beaktande av rådets rekommendation om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare.

Erkännande av praktik

I punkt 17 uppdateras det korrekta erkännandet av praktik genom att tillägga att ett sådant erkännande, när så är lämpligt och om möjligt, bör göras i digitalt format.

Krav på transparens

I punkterna 18–20 fastställs krav på transparens och tillägg görs om att meddelanden och annonser om lediga praktikplatser också bör innehålla information om lönenivå, arbetsvillkor, socialt skydd och förväntade arbetsuppgifter.

Inkluderande praktik

I punkterna 21–24 rekommenderas åtgärder för att göra praktikprogrammen mer inkluderande (bland annat genom att säkerställa likabehandling och icke-diskriminering och genom att förbättra tillgången till praktik och den uppsökande verksamheten för personer i utsatta situationer), använda ett neutralt språk i meddelanden/annonser om lediga praktikplatser, öka medvetenheten och i förekommande fall införa förändringar för att säkerställa tillgängligheten, även för personer i utsatta situationer, särskilt (sökande) praktikanter med funktionsnedsättning.

Praktik utomlands

I punkterna 25–29 uppdateras de åtgärder som syftar till att underlätta praktik utomlands och det efterlyses praktisk vägledning och information om praktik i andra länder genom Eures och genom att uppmuntra tillämpningen av principerna i de förstärkta kvalitetskriterierna, i tillämpliga fall, i avtal om rörlighet för praktikanter med värdorganisationer utanför EU.

Ytterligare stöd till praktikprogram

I punkt 30 rekommenderas ytterligare stöd till praktikprogram, särskilt genom yrkesvägledning och nätverksmöjligheter.

Ramvillkor

I punkterna 31–33 beskrivs ramvillkoren, bland annat för arbetsmarknadsparternas, arbetsförmedlingarnas, utbildningsinstitutionernas och andra berörda parter deltagande. Det rekommenderas också att arbetstagarrepresentanterna kan försvara praktikanternas rättigheter.

Tillämpning av de förstärkta kvalitetskriterierna

Punkterna 34–35 innehåller rekommendationer om tillämpningen av de förstärkta kvalitetskriterierna för praktikprogram, bland annat om att medlemsstaterna ska lämna in en genomförandeplan och genom att planera finansiellt och icke-finansiellt stöd till organisationer som erbjuder praktik, särskilt små och medelstora företag.

Stöd för att öka praktikanternas anställbarhet

Punkterna 36–37 innehåller stödåtgärder för att öka praktikanternas anställbarhet och rekommendationer om att uppmuntra de organisationer som erbjuder praktik att erbjuda anställning efter avslutad praktik och att använda EU-medel för praktik som överensstämmer med principerna i de förstärkta kvalitetskriterierna.

Uppföljning

I punkt 38 rekommenderas medlemsstaterna och kommissionen att samarbeta för att samla in uppgifter.

Förslag till

RÅDETS REKOMMENDATION

om förstärkta kvalitetskriterier för praktikprogram

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292 jämförd med artiklarna 153.1 b, 165.4 och 166.4,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) I mars 2014 antog rådet rekommendationen om kvalitetskriterier för praktikprogram⁽⁴³⁾ (2014 års rekommendation) för att tillhandahålla unionsomfattande kvalitetsnormer för praktikprogram. Rekommendationen innehöll 21 principer för praktikprogram för att förbättra kvaliteten, särskilt vad gäller att säkerställa lärande- och utbildningsinnehåll av hög kvalitet och lämpliga arbetsvillkor för att stödja övergången från utbildning till arbete och öka praktikanternas anställbarhet. 2014 års rekommendation omfattar alla praktikplatser utom de som ingår i läroplanerna för formell utbildning och de som regleras i nationell rätt och vars slutförande är ett obligatoriskt krav för att få tillträde till ett visst yrke.
- (2) Rådets rekommendation om en europeisk ram för ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet⁽⁴⁴⁾ innehåller 14 kriterier för ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet som syftar till att säkerställa att lärlingssystemen svarar mot arbetsmarknadens behov och ger fördelar för både studerande och arbetsgivare. De omfattar kriterier för lärande- och arbetsvillkor och kriterier för ramvillkor.
- (3) Den förstärkta ungdomsgarantin⁽⁴⁵⁾ syftar till att säkerställa att personer under 30 år får ett högkvalitativt erbjudande om sysselsättning, vidareutbildning, lärlingsutbildning eller praktik inom fyra månader efter det att de blivit arbetslösa eller avslutat sin utbildning. 2014 års rekommendation har fungerat som en viktig referenspunkt vid mätning av kvaliteten på praktikerbjudanden inom ramen för den förstärkta ungdomsgarantin.
- (4) Övergången till sysselsättning av god kvalitet behöver underlättas om unionens överordnade mål om en sysselsättningsgrad på 78 % för befolkningen i åldern 20–64 år ska kunna uppnås senast 2030⁽⁴⁶⁾.
- (5) Praktik kan hjälpa unga att få praktisk erfarenhet och yrkeserfarenhet, förbättra deras anställbarhet och underlätta deras övergång till varaktig sysselsättning. Praktik utgör

⁴³ EUT C 88, 27.3.2014, s. 1. Finns [online](#).

⁴⁴ EUT C 417, 2.12.2020, s. 1.

⁴⁵ EUT C 372, 4.11.2020, s. 1.

⁴⁶ Ett av de tre sociala mål på EU-nivå som ingår i [handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter](#).

Ska vara uppnått senast 2030.

därför en viktig ingång till arbetsmarknaden. För arbetsgivare innebär praktikplatser en möjlighet att attrahera, utbilda och behålla unga. De kan minska kostnaderna för att söka efter och rekrytera kvalificerad personal, om praktikanterna erbjuds en ordinarie tjänst efter sin praktik.

- (6) Det råder brist på arbetskraft inom många yrken och på alla kompetensnivåer. Bristen förväntas öka i takt med den förväntade minskningen av befolkningen i arbetsför ålder och en ökad efterfrågan på flera yrken som är av betydelse för den gröna och den digitala omställningen. Ett ökat deltagande på arbetsmarknaden samt kompetenshöjning och/eller omskolning av unga skulle kunna bidra till att minska denna brist. Praktikplatser av god kvalitet kan vara en bra kompetenshöjnings- och/eller omskolningsmöjlighet för människor i alla åldrar, för att förvärva praktiska färdigheter på jobbet och kunna ta sig in på arbetsmarknaden eller inleda en ny karriär.
- (7) Vid konferensen om Europas framtid lades ett förslag fram om att säkerställa att ungas praktikplatser och jobb uppfyller kvalitetsnormer, bland annat när det gäller ersättning och förbud mot obetald praktik på arbetsmarknaden och utanför formella utbildningar⁽⁴⁷⁾.
- (8) I juni 2023 antog Europaparlamentet en resolution enligt artikel 225 i EUF-fördraget med rekommendationer till kommissionen om praktikplatser av hög kvalitet⁽⁴⁸⁾. I resolutionen uppmanade parlamentet kommissionen att uppdatera och stärka 2014 års rekommendation och göra den till ett mer kraftfullt lagstiftningsinstrument. Parlamentet uppmanade vidare kommissionen att inkludera ytterligare principer i uppdaterade kvalitetskriterier för praktikprogram. Kommissionen uppmanades särskilt att ”lägga fram ett förslag till direktiv om praktik på den öppna arbetsmarknaden, praktik inom ramen för aktiva arbetsmarknadsåtgärder och praktik som utgör en obligatorisk del av yrkesutbildningen, i syfte att säkerställa lägsta kvalitetsstandarder, inbegripet regler om praktikperiodens längd, tillgång till socialt skydd i enlighet med nationell lag och praxis samt ersättning som garanterar en skälig levnadsstandard för att undvika exploatering”.
- (9) Kommissionen har genomfört ett samråd i två steg med arbetsmarknadens parter på unionsnivå i enlighet med artikel 154 i EUF-fördraget om behovet av, målen för och de rättsliga möjligheterna till en eventuell åtgärd för att ytterligare förbättra kvaliteten på praktikprogrammen. Arbetsmarknadens parter var inte överens om att inleda förhandlingar om dessa frågor. Det är dock viktigt att vidta åtgärder på unionsnivå på detta område genom en anpassning av de nuvarande kriterierna för praktikprogram, samtidigt som hänsyn tas till resultaten av samrådet med arbetsmarknadens parter.
- (10) Kommissionen har genomfört omfattande samråd med berörda parter, däribland praktikanter och ungdomsorganisationer, organisationer som erbjuder praktik, nationella myndigheter, utbildningsinstitutioner och experter från den akademiska världen.
- (11) Dessutom utvärderade kommissionen 2014 års rekommendation⁽⁴⁹⁾ under 2023 och konstaterade att praktikprogram av god kvalitet, som återspeglar principerna i den rekommendationen, bidrar till att öka ungas anställbarhet. Kvalitetsprinciperna i 2014 års rekommendation ansågs fortfarande vara relevanta och ge ett mervärde, men

⁴⁷ Konferensen om Europas framtid, rapport om slutresultatet – maj 2022. Finns [online](#).

⁴⁸ Europaparlamentets resolution av den 14 juni 2023 med rekommendationer till kommissionen om praktikplatser av hög kvalitet i unionen (2020/2005(INL)). Finns [online](#).

⁴⁹ Finns [online](#).

utvärderingen visade också att tillämpningen av principerna och övervakningen och kontrollen av dem behövde förbättras. Man fann också utrymme att stärka kriterierna, bland annat när det gäller aspekter som rör ersättning och tillgång till socialt skydd. För att underlätta övergången till en reguljär anställning skulle man dessutom kunna lägga större vikt vid stöd efter praktiken av organisationer som erbjuder praktik. Det konstaterades också att arbetsgivarna kan få bättre stöd, genom praktisk vägledning och ekonomiskt stöd samt genom att detta stöd kopplas till tillämpningen av kvalitetsprinciperna.

- (12) I utvärderingen identifierades också behovet av att säkerställa inkludering och förbättra tillgången till praktikplatser för personer i utsatta situationer. Särskilt minoriteter, personer med funktionsnedsättning, personer som bor i landsbygdsområden, avlägsna områden och de yttersta randområdena, personer med sämre socioekonomiska förutsättningar och/eller migrantbakgrund, romer samt personer med lägre utbildningsnivå har svårt att få tillgång till praktikmöjligheter. För personer med funktionsnedsättning som vill få tillgång till praktik är ett hinder bristen på praktikprogram som är anpassade efter deras behov, till exempel vad gäller att tillgodose särskilda tillgänglighetskrav.
- (13) I 2023 års Eurobarometerundersökning (FL523)⁽⁵⁰⁾ konstaterades att 55 % av uppgiftslämnare som hade gjort praktik hade fått ekonomisk ersättning, vilket är en ökning från 40 % i 2013 års Eurobarometerundersökning (FL378)⁽⁵¹⁾. Dessutom uppgav 33 % av uppgiftslämnarna 2023 att de hade fullständig tillgång till socialt skydd (28 % uppgav att de hade partiellt skydd)⁽⁵²⁾.
- (14) Denna rekommendation tar upp behovet av att stärka kvalitetskriterierna för praktikprogram, som identifierades i utvärderingen och av de olika berörda parter som nämns ovan. Den syftar till att förbättra praktikprogrammets kvalitet, särskilt när det gäller utbildning och lärande samt arbetsvillkor, för att underlätta övergången till arbete från utbildning eller arbetslöshet samt för personer som står utanför arbetsmarknaden.
- (15) I denna rekommendation bör med praktik eller praktikprogram avses en begränsad period av arbetspraktik som innehåller ett betydande utbildnings- och lärandemoment och som ska ge praktikanter möjlighet att skaffa sig praktisk erfarenhet och yrkeserfarenhet i syfte att öka deras anställbarhet och underlätta övergången till reguljära anställningar eller för att få tillträde till ett särskilt yrke. Utan att det påverkar andra typer av praktikplatser har följande fyra typer av praktik identifierats: praktik på den öppna arbetsmarknaden, praktik inom ramen för aktiva arbetsmarknadsåtgärder, praktik som ingår i läroplanerna för formell utbildning och praktik som är ett obligatoriskt krav för att få tillträde till ett visst yrke.
- (16) Praktik på den öppna marknaden bygger på icke-obligatoriska, bilaterala avtal mellan en praktikant och en organisation som erbjuder praktik (offentlig/privat/ideell) utan medverkan av en tredje part och utan någon formell koppling till utbildning.
- (17) Praktik inom ramen för aktiva arbetsmarknadsåtgärder erbjuds personer som står utanför arbetskraften, arbetslösa eller personer som riskerar att bli arbetslösa, där en

⁵⁰ Finns [online](#).

⁵¹ Finns [online](#).

⁵² I Eurobarometerundersökningen 2013 ställdes frågan om sjukförsäkringsskydd (73 % av uppgiftslämnarna uppgav att de hade skydd), men inte om socialt skydd.

offentlig institution (ofta en arbetsförmedling) vanligtvis fungerar som mellanhand mellan den organisation som erbjuder praktik och praktikanten.

- (18) Praktik kan också vara arbetsplatsförlagt lärande som ingår i läroplanerna för formell utbildning (skola, yrkesutbildning eller högre utbildning).
- (19) Nationell lagstiftning kan också reglera vissa praktikplatser och göra det obligatoriskt att genomföra praktik för att få tillträde till ett visst yrke (t.ex. medicin, arkitektur osv.).
- (20) Denna rekommendation gäller alla praktikplatser som avses i skälen 16–19.
- (21) Eftersom praktik och program för arbetsplatsförlagt lärande inom yrkesutbildning enligt rådets rekommendation om en europeisk ram för ändamålsenliga lärlingsutbildningar av god kvalitet⁽⁵³⁾ varierar avsevärt mellan medlemsstaterna uppmanas medlemsstaterna att bedöma vilken av de två kvalitetsramarna som gäller för arbetsplatsförlagt lärande, beroende på deras nationella och regionala särdrag. När medlemsstaterna gör detta bör de, för att säkerställa att alla deltagare i arbetsplatsförlagt lärande får högsta möjliga skydd, tillämpa de ramvillkor som är mer skyddande i de två ramarna, i linje med nationella förhållanden.
- (22) Bristen på skälig ersättning och tillgång till adekvat socialt skydd utgör hinder för lika tillgång till praktikmöjligheter. Om personer som tillhör grupper i utsatta situationer inte har en alternativ inkomstkälla tenderar de att avstå från praktik, särskilt om det inte utgår någon ersättning eller om den är låg, eller när extra kostnader uppstår, till exempel om praktiken är i en annan region eller ett annat land.
- (23) Brister i tillgången till socialt skydd kan äventyra praktikanternas välfärd och (psykiska) hälsa samt bidra till ekonomisk osäkerhet, otrygghet och risk för fattigdom. Denna risk är särskilt hög för praktikanter från socioekonomiskt mindre gynnade grupper och/eller i andra utsatta situationer. Praktikanter kan stöta på hinder när det gäller att få tillgång till sociala rättigheter och förmåner, särskilt på grund av deras korta inbetalningsperioder. Dessutom kräver de flesta system för socialt skydd (med undantag för hälso- och sjukvårdsförmåner) att personer som omfattas av dem är arbetstagare, vilket utesluter praktikanter som inte betraktas som arbetstagare.
- (24) Längre praktikperioder eller flera praktikplatser kan innebära att enskilda praktikanter tillträde till den reguljära arbetsmarknaden senareläggs. De kan också vara ett tecken på att praktik används som ersättning för reguljära anställningar.
- (25) En längre praktikperiod kan vara motiverad, beroende på karaktären på och syftet med den särskilda typen av praktik. Exempel på undantag kan vara praktik som måste slutföras för att personen ska få tillträde till ett visst yrke, där utbildningsvägen för att förvärva de kunskaper, kompetenser och erfarenheter som krävs motiverar en längre praktiktjänstgöring. Vissa praktikplatser som ingår i en aktiv arbetsmarknadspolitik som syftar till att integrera personer i en utsatt situation kan också gynnas av längre varaktighet. Vissa praktikplatser som ingår i läroplanerna för formell utbildning kan ha längre varaktighet av skäl som är kopplade till dessa läroplaner.
- (26) Upprepade praktiktjänstgöringar och metoder som syftar till att ersätta jobb med anställningsförhållanden som är kamouflerade till praktikplatser skulle kunna bli resultatet om organisationer som erbjuder praktik kräver tidigare erfarenhet inom samma eller liknande verksamhetsområde i meddelanden om lediga platser.

⁵³ EUT C 417, 2.12.2020, s. 1.

Praktikprogrammets totala varaktighet förlängs ibland också genom upprepad praktiktjänstgöring, och även flera praktikprogram i rad, hos samma arbetsgivare. Sådana metoder kan vara ett annat tecken på ett anställningsförhållande som är kamouflerat till praktikplats. Det kan dock finnas objektiva skäl, enligt vilka organisationer som erbjuder praktik kan kräva tidigare arbetslivserfarenhet av kandidaterna till praktikprogram. Sådana fall kan t.ex. vara att en motsvarande period av tidigare arbetslivserfarenhet är ett alternativ till att ha en examen inom ett visst verksamhetsområde eller en viss sakkunskap. För att få tillträde till ett visst yrke kan det också krävas tidigare arbetslivserfarenhet innan en mer specialiserad praktik inleds.

- (27) I utvärderingen belystes behovet av att stärka stödet till praktikanter under praktiken genom lämpligt mentorskap.Handledarens roll bör därför kompletteras med en mentor, vars roll omfattar rådgivning, handledning och stöd till praktikanten med avseende på personlig utveckling och integration i arbetsmiljön, där så är möjligt med beaktande av behoven hos och storleken på den organisation som erbjuder praktikplatsen.
- (28) Sedan covid-19-pandemin har det blivit vanligare med distans- och hybridarbete. För att säkerställa kvaliteten på och tillgängligheten för distans- och hybridpraktik behövs anpassningar till det ökade distansarbetet, i fråga om lämplig arbetsmiljö (inklusive utrustning) och arbetsorganisation. Det sistnämnda omfattar vägledning, mentorskap och uppgifter som lämpar sig för distans- och hybridarbete.
- (29) För att öka transparensen i informationen om praktikmöjligheter bör de organisationer som erbjuder praktik uppmuntras att ta med information om villkoren för praktiken, särskilt information om ersättningsnivå, arbetsvillkor, socialförsäkringsskydd, inbegripet sjuk- och olycksfallsförsäkring, förväntade arbetsuppgifter och lärande- och utbildningskomponenten i meddelanden om lediga platser och annonser för praktikprogram, eventuellt också med en länk till en webbplats med denna information.
- (30) Organisationer som erbjuder praktik bör uppmuntras att tillhandahålla information om rekryteringspolicyer, särskilt om andelen praktikanter som rekryterats. Andelen beräknas genom att antalet praktikanter som anställts (efter avslutad praktik) på en fast tjänst divideras med det totala antalet praktikanter vid samma organisation samma år.
- (31) Arbetsförmedlingar och andra yrkesvägledningsorganisationer bör uppmuntras att tillämpa samma krav på transparens som organisationer som erbjuder praktik när de tillhandahåller information om praktikmöjligheter. Men arbetsförmedlingar och andra yrkesvägledningsorganisationer kanske inte känner till alla de uppgifter som anges i kraven på transparens och kan vara beroende av att de organisationer som erbjuder praktik är villiga att dela med sig av sådan information.
- (32) För att säkerställa lika tillgång för personer som tillhör grupper i utsatta situationer behövs ökad utåtriktad verksamhet till dessa grupper, t.ex. genom riktade kommunikations- och kunskapshöjande strategier. För att säkerställa att sådana uppsökande strategier är effektiva är det viktigt att involvera relevanta berörda parter, t.ex. arbetsförmedlingar och utbildningsinstitutioner, och att skraddarsy de kommunikations- och informationsverktyg som används för att nå så många olika grupper som möjligt, inbegripet personer med vissa funktionsnedsättningar (t.ex. genom anpassade och lättlästa webbplatser).

- (33) För att säkerställa tillämpningen av rekommendationen måste stödet till arbetsgivarna stärkas genom praktisk vägledning och ekonomiskt stöd, där det senare kan vara beroende av villkoret att de praktikplatser som erbjuds följer kvalitetsprinciperna i denna rekommendation.
- (34) Praktik utomlands kan vara särskilt värdefullt eftersom praktikanterna får möjlighet att lära sig ett nytt språk, få tillgång till en ny miljö eller kultur och därmed förvärva relevanta generella färdigheter. Det finns tecken på att praktikanternas rörlighet över gränserna har ökat⁽⁵⁴⁾, men unga har fortfarande svårt att få tillgång till praktik utomlands på grund av brist på ekonomiska medel och brist på relevant (och tillräcklig) information. Mer konkret och praktisk information om praktikplats utomlands, t.ex. som portalen Eures, behövs för att förbättra tillgängligheten.
- (35) Kanaler för anmälan av missförhållanden och dåliga arbetsvillkor kan hjälpa praktikanterna att hävda sina arbetstagar rättigheter. Att låta praktikanter få sina rättigheter försvarade av arbetstagarrepresentanter skulle dessutom stärka deras ställning.
- (36) Medlemsstaterna kan få ekonomiskt stöd från unionens fonder för program för att främja praktik av god kvalitet och erbjuda praktikplatser. Europeiska socialfonden+ (ESF+), inrättad genom förordning (EU) 2021/1057⁽⁵⁵⁾, faciliteten för återhämtning och resiliens, inrättad genom förordning (EU) 2021/241⁽⁵⁶⁾, för stödberättigande reformer och investeringar i medlemsstaternas planer för återhämtning och resiliens som ska genomföras under facilitetens löptid fram till slutet av 2026, Fonden för en rättvis omställning som inrättades genom förordning (EU) 2021/1056⁽⁵⁷⁾ och instrumentet för tekniskt stöd, som inrättades genom förordning (EU) 2021/240⁽⁵⁸⁾, kan stödja medlemsstaternas genomförande av rekommendationen.
- (37) För att säkerställa enhetliga strategier i medlemsstaterna har kommissionen föreslagit ett direktiv (COM(2024) 132) där en gemensam ram med principer och åtgärder fastställs för att förbättra och genomdriva arbetsvillkoren för praktikanter samt för att motverka att reguljära anställningsförhållanden kamoufleras till praktik.
- (38) När det gäller den information som ska lämnas till praktikanter i det skriftliga praktikavtalet gäller för praktikanter som är arbetstagare de minimikrav på informationsuppgifter som fastställs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1152⁽⁵⁹⁾. I den mån de inte omfattas av detta direktiv bör de aspekter som ingår i denna rekommendation beaktas utöver minimikraven för praktikanter som är arbetstagare.
- (39) Genomförandet av denna rekommendation bör inte utgöra ett giltigt skäl för att sänka den allmänna skyddsnivån för praktikanter som omfattas av denna rekommendation.
- (40) I denna rekommendation bör sådana administrativa, finansiella eller rättsliga begränsningar undvikas som motverkar etableringen eller utvecklingen av små och

⁵⁴ Vilket framgår av utbredningen av praktikplatser utomlands: en ökning från 9 % 2014 till 19 % 2022 enligt utvärderingen av rådets rekommendation från 2014, med stöd av resultaten från 2023 års Eurobarometerundersökning (FL523), där 21 % av uppgiftslämnarna hade gjort minst en praktik i ett annat EU-land.

⁵⁵ EUT L 231, 30.6.2021, s. 21.

⁵⁶ EUT L 57, 18.2.2021, s. 17.

⁵⁷ EUT L 231, 30.6.2021, s. 1.

⁵⁸ EUT L 57, 18.2.2021, s. 1.

⁵⁹ EUT L 186, 11.7.2019, s. 105.

medelstora företag. Medlemsstaterna uppmanas därför att bedöma hur deras politik eller reformer påverkar små och medelstora företag för att säkerställa att dessa företag inte drabbas oproportionerligt hårt, med särskild uppmärksamhet på mikroföretag och den administrativa bördan, och att offentliggöra resultaten av dessa bedömningar.

- (41) Denna rekommendation ersätter rådets rekommendation av den 10 mars 2014 om kvalitetskriterier för praktikprogram, som därför inte längre bör tillämpas av medlemsstaterna.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD BEKRÄFTAR KOMMISSIONENS AVSIKT ATT

- (42) Främja ett nära samarbete med medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter och andra berörda parter så att denna rekommendation kan tillämpas snabbt.
- (43) Samarbeta med medlemsstaterna, arbetsmarknadens parter, arbetsförmedlingar, ungdoms- och praktikorganisationer, utbildningsinstitutioner och andra berörda parter för att främja denna rekommendation, bland annat genom att öka medvetenheten om kvalitetsprinciperna och fördelarna med praktikprogram för unga och organisationer som erbjuder praktik.
- (44) Uppmuntra och stödja genomförandet av denna rekommendation, bland annat genom att underlätta utbytet av bästa praxis mellan medlemsstaterna och mellan berörda parter genom befintliga nätverk, inbegripet kompetenspartnerskap inom ramen för kompetenspakten.
- (45) Stödja genomförandet av denna rekommendation med hjälp av tillämplig unionsfinansiering i enlighet med den relevanta rättsliga ramen, för att öka antalet praktikplatser av god kvalitet.
- (46) Arbeta tillsammans med medlemsstaterna för att samla in en begränsad uppsättning uppgifter om praktikplatser, särskilt för att övervaka framstegen i tillämpningen av denna rekommendation samtidigt som onödig rapporteringsbörda beaktas.
- (47) Fortsätta att i samarbete med medlemsstaterna och med stöd av sysselsättningskommittén övervaka framstegen med att tillämpa de förstärkta kvalitetskriterierna för praktikprogram, med utgångspunkt i de befintliga övervakningsinstrument som används inom ramen för den europeiska planeringsterminen.
- (48) Rapportera till rådet om framstegen i tillämpningen av denna rekommendation på grundval av information från medlemsstaterna inom [tre år] från dagen för dess antagande.

ANTAR DENNA REKOMMENDATION

Syfte och tillämpningsområde

1. Rekommendationen syftar till att förbättra praktikprogrammets kvalitet, särskilt när det gäller utbildning och lärande samt arbetsvillkor, för att underlätta övergången till arbete från utbildning eller arbetslöshet samt för personer som står utanför arbetsmarknaden.
2. Denna rekommendation bör omfatta alla praktikanter, oavsett sysselsättningsstatus, inbegripet praktikanter som är arbetstagare endast om och i den mån motsvarande eller förmånligare bestämmelser inte fastställts i unionsrätten.

Kvalitetsprinciper

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT

Skriftligt avtal

3. Säkerställa att praktikprogrammet bygger på ett skriftligt avtal som ingås vid praktikens början mellan praktikanten och den organisation som erbjuder praktiken.
4. Säkerställa att praktikavtalen innehåller den information som förtecknas i artikel 4 i direktiv (EU) 2019/1152, lärande- och utbildningsdelen, inbegripet dess mål, arbetsvillkor, de uppgifter som ska utföras, arrangemangen för mentorskap, övervakning och utvärdering, närmare uppgifter om det sociala skyddet, inbegripet när det gäller sjukförsäkring och hälso- och sjukvård samt för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar, parternas rättigheter och skyldigheter enligt tillämplig unionsrätt och nationell rätt, kollektivavtal och praxis samt, i förekommande fall, policy för konfidentialitet och äganderätt till immateriella rättigheter hos den organisation som erbjuder praktik.

Lärande- och arbetsvillkor

5. Säkerställa att praktikanterna rådfrågas när de specifika lärande- och utbildningsmålen för praktiken fastställs, för att hjälpa praktikanterna att skaffa sig praktisk erfarenhet och relevanta färdigheter. Praktikantens uppgifter bör bidra till att dessa mål uppnås.
6. Säkerställa att praktikanterna får skälig ersättning, med beaktande av faktorer som praktikantens uppgifter och ansvar, arbetets omfattning och vikten av lärande- och utbildningsdelen.
7. Säkerställa genom effektiv övervakning och kontroll att praktikanternas rättigheter och arbetsvillkor enligt gällande unionsrätt och nationell rätt respekteras, bland annat när det gäller hälsa och säkerhet, högsta tillåtna veckoarbetstid och minsta dygns- och veckovila samt i tillämpliga fall semesterrättigheter.
8. Säkerställa att organisationer som erbjuder praktik utser en handledare för att vägleda praktikanten genom de tilldelade uppgifterna, övervaka de uppgifter som praktikanten utför och övervaka och bedöma deras framsteg.
9. Säkerställa att de organisationer som erbjuder praktik utser en mentor som fungerar som rådgivare till praktikanten och som tillhandahåller handledning och stöd, om möjligt med beaktande av organisationens behov och storleken på den organisation som erbjuder praktiken.

10. Säkerställa att de organisationer som erbjuder praktik tillhandahåller en lämplig, säker och hälsosam arbetsmiljö, inbegripet utrustning och arbetsorganisation vid distans- och hybridpraktik.
11. Säkerställa att praktiken har en rimlig varaktighet, som inte överstiger sex månader, utom i de fall där det är motiverat av objektiva skäl med en längre praktik, med hänsyn tagen till nationell praxis. Vid upprepad praktik, även på varandra följande, hos samma arbetsgivare, säkerställa att praktiktjänstgöringen sammanlagt inte varar längre än sex månader, utom i fall där en längre varaktighet är motiverad av objektiva skäl.
12. Klargöra under vilka omständigheter och på vilka villkor ett praktikprogram får förlängas eller förnyas efter det att den inledande praktiktjänstgöringen har avslutats.
13. Säkerställa att arbetsgivarna inte kräver att sökande till praktik ska ha tidigare arbetslivserfarenhet inom verksamhetsområdet, utom i de fall då ett sådant krav är motiverat av objektiva skäl.
14. Säkerställa bruket att i praktikavtalet ange att antingen praktikanten eller den organisation som erbjuder praktiken kan säga upp avtalet skriftligen med så långt varsel som är lämpligt med tanke på praktikperiodens längd och nationell praxis.
15. Säkerställa, i samarbete med behöriga myndigheter, att det finns kanaler för praktikanter för att rapportera missförhållanden och dåliga arbetsvillkor samt tillhandahålla information om dessa kanaler.

Socialt skydd

16. Säkerställa att praktikanterna har tillgång till adekvat socialt skydd, inbegripet nödvändig täckning i enlighet med nationell lagstiftning, och i tillämpliga fall med beaktande av rådets rekommendation av den 8 november 2019⁽⁶⁰⁾.

Erkännande av praktik

17. Främja erkännande och validering av de kunskaper och färdigheter samt den kompetens som förvärvats under praktiken och uppmuntra de organisationer som erbjuder praktik att intyga detta genom ett intyg som grundar sig på en bedömning av arbetsinsatsen, i förekommande fall, och om möjligt i digitalt format.

Krav på transparens

⁶⁰ Rådets rekommendation av den 8 november 2019 om tillgång till socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare (EUT C 387, 15.11.2019, s. 1).

18. Säkerställa att de organisationer som erbjuder praktik i sina meddelanden om lediga platser och annonser innehåller information om villkoren för praktiken, särskilt ersättningsnivå, arbetsvillkor, täckningen för socialt skydd, inbegripet sjuk- och olycksfallsförsäkring, förväntade arbetsuppgifter samt utbildning.
19. Uppmana organisationer som erbjuder praktik att informera om rekryteringspolicyer, inbegripet andelen praktikanter som rekryterats under de senaste åren.
20. Uppmana arbetsförmedlingarna och andra yrkesvägledningsorganisationer att tillämpa kraven på transparens enligt punkt 18 när de tillhandahåller information om praktikprogram.

Inkluderande praktik

21. Förbättra kontakterna med potentiella praktikanter som tillhör grupper i utsatta situationer, bland annat genom att öka medvetenheten om fördelarna med praktikprogram av god kvalitet i form av ökad anställbarhet.
22. Säkerställa likabehandling och icke-diskriminering i samband med praktik, inbegripet i urvalskriterier och rekryteringspolicyer, och förbättra tillgången till praktikmöjligheter för alla potentiella sökande, särskilt sökande från grupper i utsatta situationer.
23. Säkerställa att organisationer som erbjuder praktik använder ett könsneutralt och inkluderande språk i sina meddelanden och annonser om lediga platser.
24. Säkerställa att praktikprogram, inbegripet arbetsplatser, utbildning, digitala verktyg, kontors- och arbetsutrustning, anpassas till praktikanternas individuella behov när så är relevant, särskilt för praktikanter med funktionsnedsättning, även genom lämpliga rimliga anpassningsåtgärder i enlighet med artikel 5 i rådets direktiv 2000/78/EG.

Praktik utomlands

25. Underlätta praktikanternas möjlighet till rörlighet inom Europeiska unionen, bland annat genom att förtydliga det nationella regelverket som är tillämpligt för praktikprogram och fastställa tydliga regler om mottagning av praktikanter från samt utsändning av praktikanter till andra medlemsstater och genom att minska de administrativa formaliteterna.

26. Använda Euresnätverket för att stödja rörlighet över gränserna för praktikanter och utbyta information om betald praktik via Euresportalen, i enlighet med motsvarande bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589⁽⁶¹⁾.
27. Vidareutveckla praktiskt vägledningsmaterial och information för (potentiella) praktikanter om praktik utomlands genom Eures, även i format som är tillgängliga för personer med olika typer av funktionsnedsättning.
28. Stödja organisationer som erbjuder praktik och utbildningsinstitutioner när det gäller att underlätta praktik utomlands och på bästa sätt utnyttja europeiska initiativ, särskilt programmet Erasmus+, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817⁽⁶²⁾.
29. Uppmuntra tillämpningen av principerna i denna rekommendation, i tillämpliga fall, i avtal om rörlighet för praktik mellan sändande organisationer i Europeiska unionen och värdorganisationer utanför unionen.

Ytterligare stöd till praktik

30. Uppmuntra organisationer som erbjuder praktik och förmedlande organisationer, t.ex. arbetsförmedlingar och utbildningsinstitutioner, att tillhandahålla yrkesvägledning under praktikperioden, t.ex. yrkesvägledning och nätverksmöjligheter, för att underlätta övergången till en reguljär anställning efter praktiken.

Ramvillkor

31. Säkerställa att arbetsmarknadens parter deltar aktivt i tillämpningen av denna rekommendation.
32. Främja ett aktivt deltagande av arbetsförmedlingar, utbildningsinstitutioner, utbildningsanordnare och andra berörda parter i tillämpningen av denna rekommendation.
33. Säkerställa att arbetstagarrepresentanter får delta i alla relevanta rättsliga eller administrativa förfaranden för att säkerställa efterlevnaden av de rättigheter och

⁶¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/589 av den 13 april 2016 om ett europeiskt nätverk för arbetsförmedlingar (Eures), om arbetstagares tillgång till rörlighetstjänster och om ytterligare integration av arbetsmarknaderna samt om ändring av förordningarna (EU) nr 492/2011 och (EU) nr 1296/2013 (EUT L 107, 22.4.2016, s. 1) [Finns online](#).

⁶² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/817 av den 20 maj 2021 om inrättande av Erasmus+: Unionens program för utbildning, ungdom och idrott samt om upphävande av förordning (EU) nr 1288/2013 (EUT L 189, 28.5.2021, s. 1). Finns [online](#).

skyldigheter som följer av tillämplig nationell rätt. De får agera på uppdrag av eller till stöd för en eller flera praktikanter vid överträdelse av en rättighet eller skyldighet som följer av tillämplig nationell rätt, med den praktikantens eller dessa praktikanter godkännande.

Genomförande på nationell nivå

Tillämpning av de förstärkta kvalitetskriterierna för praktikprogram

34. Vidta lämpliga åtgärder för att tillämpa denna rekommendation så snart som möjligt och lämna in en genomförandeplan med de motsvarande åtgärder som ska vidtas på nationell nivå senast den [datum för antagande + 18 månader].
35. Planera finansiellt och/eller icke-finansiellt stöd, t.ex. praktisk vägledning till organisationer som erbjuder praktik, särskilt för att nå ut till utsatta grupper och till mikroföretag samt små och medelstora företag, vid tillämpningen av denna rekommendation.

Stöd för att öka praktikanternas anställbarhet

36. Se till att organisationer som erbjuder praktik ges incitament att erbjuda praktikanter reguljär anställning efter avslutad praktik.
37. Använda relevanta unionsmedel och unionsinstrument för att öka antalet praktikplatser av god kvalitet i enlighet med den vägledning som beskrivs i denna rekommendation.

Uppföljning

38. Tillsammans med kommissionen arbeta med att samla in uppgifter om praktikplatser, särskilt i syfte att ge underlag till beslutsfattandet om praktikprogram av god kvalitet.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*